

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Mateřská škola, Praha 8, Na Přesypu 4

Na Přesypu 4/441, 182 00 Praha 8

Identifikátor zařízení: 600 039 609

Zřizovatel: Městská část Praha 8, Zenklova 35

Školský úřad v Praze 8, Dolákova 357, Praha 8

Termín konání orientační inspekce: 21. a 22. září 2000

Čj.	015 282/00-1029
Signatura	oa8au103

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je čtyřtřídní, jedna ze tříd je křesťanského zaměření. Složení všech tříd je věkově heterogenní. Všechny docházející děti jsou české národnosti. V letošním roce je ve třech třídách zapsáno po 25 dětech, v křesťanské třídě je zapsáno 27 dětí s tím, že ne všechny docházejí denně, některé se v docházce pravidelně střídají. Celková kapacita školy je 110 dětí. Výjimka oproti vyhlášce č. 35/1992 Sb., o mateřských školách, je stanovena na 108 dětí a je schválena. Celkem osm dětí má v letošním školním roce odklad povinné školní docházky.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování vzdělávací práce je ve všech třídách založeno na 1 - 2týdenních námětech, které jsou všude obsahově podobné. Tyto projekty zohledňují potřeby dítěte a promítají se do všech rovin jeho osobnostního rozvoje včetně postojů, vztahů a citů. Úkoly jsou většinou vzhledem ke smíšeným věkovým skupinám diferencovány. Kromě toho používají učitelky pro svou inspiraci metodické materiály vydávané vydavatelstvím Portál, se kterým jedna z učitelek úzce spolupracuje.

Vzdělávací plány křesťanské třídy jsou podobného charakteru, navíc je zde uplatňována náboženská výchova. Způsob této výuky je nenásilný, zaměřuje se na spojení se životem a přírodou a využívá ročních slavností a svátků.

Soužití s křesťanskou třídou se pozitivním způsobem promítá do života celé mateřské školy, některé zdroje inovativních metod se tak přenášejí do ostatních tříd, např. prvky projektového plánování, nové hry apod.

Podmínky vzdělávací činnosti

Vzdělávací práci zajišťuje osm učitelek, z nichž jedna není odborně a pedagogicky způsobilá, avšak v mateřské škole působí pouze na roční zástup za neplacené volno kmenové učitelky. Kromě toho s dětmi pomáhá dvě hodiny denně pomocná vychovatelka se sníženou pracovní schopností, která však může pracovat pouze pod přímým vedením jedné z učitelek. (V době inspekce byla nepřítomna pro nemoc).

Všechny odborně způsobilé učitelky mají dostatečnou praxi a snaží se ve své práci uplatňovat poznatky z četných vzdělávacích akcí, jichž se účastní (Pedagogické centrum, vzdělávání na obvodě Praha 8 a hodnotné vzdělávací akce vedené Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou). Služby učitelek jsou dobře sestavené, rozpis umožňuje souběžné působení dvou učitelek nejen při vycházkách a akcích školy, ale i v denním pedagogickém působení ve věkově smíšených skupinách. Dalším pozitivním prvkem je v dopoledních hodinách pomoc provozních pracovníků učitelkám při jejich práci s dětmi.

Budova mateřské školy je účelové zařízení, které je průběžně udržováno a postupně rekonstruováno. Materiálně technické podmínky jsou velmi dobré včetně vybavenosti nábytkem, pomůckami a hračkami. Prostor tříd je nápaditě členěn do mnoha hracích koutků, které vytvářejí soukromí pro děti a současně je podněcují k hrovým činnostem. Tím je však poněkud omezen prostor pro pohybové vyžití dětí, což zatím při menších počtech nevádí. Dětské stolky i židličky jsou ve všech třídách přizpůsobeny věkově smíšeným skupinám. Didaktická technika, učební pomůcky i dětská a učitelská knihovna jsou obměňovány a obsahují současné novinky.

Pro celou mateřskou školu je charakteristická výzdoba dětskými pracemi, které jsou na vysoké úrovni a jsou aktuálně obměňovány. Vytvářejí tak estetické prostředí pro děti vhodné. Také výzdoba křesťanské třídy je realizována s citlivým vkusem.

Zahrada mateřské školy je velmi hezky upravená, zařízení pro děti je obnoveno, je funkční a estetické.

Denní režim je uvolněný, přesto však většinou dodržuje klasické členění dne. Děti mají příležitost se věnovat dle svého zájmu spontánním činnostem, které jsou v rovnováze s řízenými. Volba některých dětí účastnit se pouze spontánních aktivit je dosud respektována. Pitný režim je zaveden, v době inspekční činnosti nebyl však dostatečně podněcován. Individuální potřeba spánku bude diferencována v průběhu školního roku.

Spontánní a řízené činnosti

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Organizace sledovaných spontánních činností probíhala velmi přirozeně, děti měly možnost si svobodně volit místo, hračku i partnera ke hře. Nabídka činností byla široká, učitelky velmi nenásilně podněcovaly děti ke hře návrhy či nabídkou specifických činností, které děti částečně využívaly. Přes četné možnosti hracích koutků ve třídě byla hra situována převážně ke stolům, děti si hrály ve skupinách a dokázaly s podporou učitelek dobře spolupracovat. Ve třídě, kde působila učitelka bez pedagogické způsobilosti, narušovalo hru a činnosti dětí dosud nezadaptované dítě svým pláčem. Učitelka se mu individuálně věnovala s maximální trpělivostí a laskavostí.

Řízené činnosti byly pozorovány ve dvou třídách v oblasti pohybových aktivit. Ačkoli organizace byla vzhledem k heterogennímu seskupení dětí náročná, učitelkám se dařilo naplňovat cíle cvičení, a to zvláště ve druhé třídě, kde se projevovala radostná spoluúčast a seberealizace dětí. Ve třetí třídě bylo nedostatkem menší využití prostoru a nižší efektivita některých částí cvičení. Pozitivně byla hodnocena možnost volby spontánní činnosti místo řízené, které však využilo minimum dětí. V obou integrovaných blocích činností u učitelek křesťanské třídy se uplatňovaly frontální formy práce s metodami, které obsahovaly především prožitkové učení a city a zájmy dětí.

Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly nenásilné, bez zbytečné organizovanosti. Fixace kulturně společenských a hygienických návyků odpovídá věku dětí. Podíl dětí na přípravě stolování se uplatňuje spíše při svačinách, kdy jsou děti vedeny k samostatnosti a péči o čistotu.

Motivace a hodnocení

Při spontánních činnostech je věnována pozornost učitelek ve všech třídách pozitivní motivaci a sociální adaptaci. Vztahy mezi dětmi jsou většinou bezkonfliktní, sociální učení je přirozeně podporováno věkově smíšeným složením tříd. Děti jsou učitelkami hodnoceny velmi pozitivně, což podstatně podporuje jejich sebedůvěru, nejsou však ještě příliš vedeny k sebehodnocení a hodnocení ostatních.

V řízených činnostech se ve všech třídách projevovala úspěšná motivace. Zvláště ve 2. třídě se dařilo vést děti k samostatnému rozhodování a k projevům vlastních postojů. V křesťanské třídě byla patrná promyšlená podnětná motivace na základě emocí. Učitelky dětem poskytovaly velkou podporu a povzbuzení, někdy až hraničící s přemírou tolerance.

Interakce a komunikace

Příznivé komunikační prostředí i atmosféra byly charakteristickým rysem všech řízených i spontánních činností. Děti měly k sobě vzájemně většinou hezké vztahy, vzniklé konflikty se

učitelky snažily okamžitě nenásilně řešit. Tendence k problémovému chování, projevující se u některých dětí, jsou předmětem konzultací s psychologkami KPPP. Aktivní slovní zásoba dětí je přiměřená, jejich chování k dospělým je přirozené. V křesťanské třídě se projevují mezi jednotlivými dětmi velké rozdíly v úrovni komunikativních dovedností, přes úsilí učitelek a rozvíjející charakter jejich vedení se některé děti v řízených činnostech nepodařilo zaktivizovat.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Pro vzdělávací činnost jsou vytvořeny velmi dobré materiálně-technické i psychohygienické podmínky. Při hodnocení těchto podmínek je třeba zvláště zmínit estetiku prostředí celé školy, na níž se podílejí děti svými výtvarnými pracemi. Vybavení tříd hracími kouty stimuluje podnětnost dětských činností a je pro v souladu se současnými trendy, současně však poněkud omezuje prostorové možnosti.

Personální podmínky jsou vzhledem ke kvalitní práci a přístupu učitelek spíše nadprůměrné, přestože dlouhodobě zastupující učitelce chybí pedagogická i odborná způsobilost.

V plánování vzdělávací činnosti se obráží invence učitelek a pozitivní výsledky ze soužití s křesťanskou třídou. Úkoly pro jednotlivé věkové skupiny jsou diferencovány, plánování bylo hodnoceno jako spíše nadprůměrné.

Užívané metody a formy práce v řízených i spontánních činnostech dosahují na základě zkušeností většiny učitelek velmi dobré úrovně. Zvláště pozitivně je třeba hodnotit dlouhodobou práci v heterogenních třídách, které přirozeně podporují sociální zrání dětí. To se projevuje i v interakci mezi dětmi a učitelkami a vzájemné komunikaci. Jejich úroveň je spíše nadprůměrná. Také motivační schopnosti učitelek a využívání emocionálního působení ve vzdělávací práci je možné v celku hodnotit jako nadprůměrné.

Vzdělávací činnost školy je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepčním zaměřením školy je osobnostně orientovaný model výchovy s respektováním přirozených práv a potřeb dítěte. Z toho vycházejí hlavní úkoly ročního plánu, kterými jsou vytváření optimálních podmínek pro harmonický individuální rozvoj osobnosti dítěte, v souladu s výchovou v rodině. Mateřská škola tak navazuje na své dlouhodobé plány z minulých let a snaží se postupně o jejich realizaci. V ročním plánu ředitelka školy vychází z analýzy současného stavu a hodnocení minulých let. Stanovené cíle jsou pak doplněny prostředky, které považuje za podstatné při naplňování cílů. Pozornost je zaměřena na děti z méně podnětného prostředí, na individualizaci výchovy, profesní dovednosti a osobnostní vlastnosti učitelek.

V křesťanské třídě je hlavním úkolem vést děti k citové jistotě, důvěře a lásce s orientací na víru.

Součástí ročního plánu je netradičně zpracovaná koncepce řízení - plán kontrolní činnosti, plán hospitací a osobní úkoly učitelek.

Organizování

Ředitelka školy zpracovala účinnou organizační strukturu, ve které na řízení částečně participují i ostatní zaměstnanci. Vnitřní informační systém je funkční, běžné úrovně, založený především na osobním kontaktu ředitelky s pedagogickými i provozními zaměstnanci. Vnější systém informací využívá plenárních i třídních schůzek, stanovených poradenských hodin a účelně zpracovaných nástěnek u každé třídy, kde se nalézá nejen obsah života školy, ale i pedagogická osvěta. Úzká spolupráce s rodinou vychází především z křesťanské třídy, kde je základním předpokladem, a uplatňuje se při společných akcích i v ostatních třídách. Řád školy stanoví povinnosti, ale i práva rodičů, není direktivní a dává možnosti pro spoluúčast rodičů na dění v životě mateřské školy, včetně pomoci a sponzorských darů.

Velmi dobrá úroveň spolupráce je mezi mateřskou školou a Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou, která provádí testy školní zralosti u všech dětí. Nabízí rodičům individuální poradenství v mateřské škole, pomáhá učitelkám s dětmi se speciálními potřebami a pořádá přednášky pro rodiče o přípravě dětí na ZŠ. Kromě toho přednášejí psychologové této poradny také pro učitelky mateřských škol, vybraná témata jsou aktuální a prakticky využitelná.

Křesťanská třída rovněž úspěšně spolupracuje s místní farností.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena v potřebném rozsahu, na předepsaných tiskopisech. Drobné nedostatky byly s ředitelkou školy během inspekce prodiskutovány.

Vedení a motivování pracovníků

K vedení a motivování pracovníků přistupuje ředitelka školy na základě poznání jednotlivých osobností a jejich specifických potřeb. Snaží se uplatňovat výhradně pozitivní přístup, motivující hodnocení a diferencovaný styl vedení jednotlivých lidí, současně se zařazováním inovativních prvků v řízení. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání učitelek, jejich účast na něm zahrnuje do svých kritérií hodnocení. Pedagogické porady jsou plánované, jejich náplní jsou dle stručných zápisů stručné organizační a pedagogické záležitosti. Metodické vedení učitelek není zaznamenáno. Učitelka bez pedagogické způsobilosti byla uváděna do praxe v minulých letech, v letošním roce je jí věnována menší pozornost.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly vychází z prioritně pozitivního přístupu ředitelky školy k zaměstnancům, je především založen na důvěře a dlouholeté znalosti většiny pracovníků. V hospitační činnosti preferuje ředitelka neformální průběžnou kontrolu formou procházení tříd a pozorování schopností a znalostí každé učitelky a jejího přístupu ve vztahu k dětem a k rodičům. Charakteristika učitelek je zaznamenána v tzv. hospitačním deníku. Klasická hospitace s rozбором úrovně práce a následným závěrem se v loňském roce vyskytuje sporadicky, v letošním školním roce se už u několika učitelek objevuje. Vzhledem k jedné pedagogicky nezpůsobilé a druhé zcela nové učitelce však frekvence jejich kontroly není odpovídající.

Kromě hospitační činnosti je propracován systém kontroly plnění úkolů ročního plánu, který se zaměřuje na spolupráci s rodiči, atmosféru tříd, individuální přístup k dětem, estetiku, pořádek a vedení dokumentace. Obdobným způsobem je prováděna i kontrola provozních zaměstnanců.

Hodnocení kvality řízení

Plánování vzdělávací práce je funkční, je v souladu se současnými potřebami předškolní výchovy a je hodnoceno jako nadprůměrné. V organizování i vedení a motivování

pracovníků byla zjištěna výrazná pozitiva, která jsou nadprůměrné úrovně. Ředitelka školy prokazuje v této oblasti jednak osobnostní předpoklady, jednak usiluje samostudiem o zvýšení své odbornosti.

V oblasti kontroly je poněkud patrný nadhodnocující přístup ředitelky k zaměstnancům. Méně pozornosti je věnováno vedení učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Systém kontroly je spíše nadprůměrný.

Celkově lze úroveň řízení hodnotit jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. 15/99 z 1. 7. 1999
- Koncepční záměry, výroční zpráva, roční plán školy na období 1999/2000
- Plány vzdělávací práce
- Záznamy o dětech
- Řád školy
- Dokumentace dětí, přihlášky a evidenční listy
- Docházka dětí
- Přehledy výchovné práce
- Docházka učitelek, rozpis služeb
- Hospitační deník
- Záznamy pedagogických porad
- Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- Přijímací řízení

ZÁVĚR

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a stanovenému výchovně vzdělávacímu programu využity efektivně.

Mateřská škola pokračuje ve svém dlouhodobém koncepčním zaměření a prokazuje od minulé inspekce zřejmá dílčí zlepšení. Existence křesťanské třídy je funkční a její působení je pro ostatní třídy obohacující.

Výchovně vzdělávací práce školy i úroveň jejího řízení je hodnocena jako nadprůměrná.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a podpisy všech členů inspekčního týmu

razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Jindra Černá

J. Černá v . r.

V Praze, dne 4. října 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 10. 2000

razítko

Zdeňka Veselá

Zdeňka Veselá, v. r.
podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-10-26	015 315/00-1029
Zřizovatel	2000-10-26	015 316/00-1029

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány